

T.C.
İZMİR
8. İDARE MAHKEMESİ

ESAS NO : [REDACTED]

DAVACI : ÖZLEM ÇETİN ÖZCAN
VEKİLİ : AV. NİHAT KAYA - [REDACTED]

DAVALI : İZMİR VALİLİĞİ
VEKİLİ : [REDACTED]

DAVANIN ÖZETİ : Çiğli Eğitim ve Araştırma Hastanesinde Hemşire olarak görevli bulunan davacı tarafından, 29/01/2024 tarih ve [REDACTED] sayılı "uyarma" cezasına yapılan itirazın reddine ilişkin İl Disiplin Kurulunun 26694-47 sayılı ve 27/03/2024 tarihli işleminin, hukuka aykırı olduğu, mensubu olduğu Demokratik Sağlık Sosyal Hizmet Çalışanları Sendikası tarafından, 15/08/2023 tarihli toplantıda "14/082023 tarihinde Kamu İşveren Heyeti tarafından açıklanan 2024 yılı %14, %9 ve 2025 yılı için %6 ve %5 memur maaş zam teklifi ile ilgili muhatapların dikkatini çekmek ve kamu işveren heyetinin teklifini revize etmesini sağlamak amacı ile 16/08/2023 tarihinde tüm yurttaki kamu sağlık tesisleri, Bakanlık Merkez Teşkilatı, üniversite hastaneleri, dış fakülteleri, Aile Sosyal Hizmetler Bakanlığı ve bağlı kuruluşlarında (112, Acil Servisler, Diyaliz, Yoğun Bakım, Nefroloji, Hematoloji, Acil Ameliyathane, Doğumhane, Onkoloji ve Kemoterapi gibi birimler dışında) bir günlük iş bırakma eylemine karar verilmiştir." şeklinde karar verildiği, karar gereği sendika üyelerinin demokratik tepkilerini görev aksatılmadan gösterdiği, görev yerine geri döndüğü, tecziye yazısında belirtilenin aksine aşırıya meydan verilmekten sendikal faaliyetin yerine getirildiği, görevinin önemini bildiği, kamu hizmetini aksatacak ölçüde hareket etmediği, iddia edilerek iptali istenilmektedir.

SAVUNMANIN ÖZETİ : Çiğli Eğitim ve Araştırma Hastanesinde Hemşire olarak görev yapan davacının, 16/08/2023 tarihinde yapılan iş bırakma eylemine katılması nedeniyle hastane idaresi tarafından tutulan tutanağa istinaden İnceleme ve Soruşturma Biriminin 28/08/2023 tarih ve 223128795 sayılı yazısı ile Bergama Necle-Mithat Öztüre Devlet Hastanesi Sağlık Bakım Hizmetleri Müdürü Hilal G'nin muhakkik olarak görevlendirildiği, 19.12.2023 tarihli disiplin soruşturma raporunda, davacının 16/08/2023 tarihinde iş bırakma eylemine katıldığı, 657 sayılı Kanunun 125-A/(a) hükmü gereğince "uyarma" cezası ile tecziyesinin teklif edildiği, 15/01/2024 tarihli yazı ile savunmasının istenildiği, savunması yerinde görülmeyle Başhekimliğin 29/01/2024 tarih ve 235358487 sayılı yazısı ile 657 sayılı Kanunun 125-A/(a) hükmü gereğince "Verilen emir ve görevlerin tam ve zamanında yapılmasında, görev mahallinde kurumlarca belirlenen usul ve esasların yerine getirilmesinde, görevle ilgili resmi belge, araç ve gereçlerin korunması, kullanılması ve bakımında kayıtsızlık göstermek veya düzensiz davranmak" hükmü uyarınca uyarma cezası ile tecziyesine ilişkin işleme yapılan itirazın reddedildiği belirtilerek davanın reddine karar verilmesi savunulmaktadır.

TÜRK MİLLETİ ADINA

Karar veren İzmir 8. İdare Mahkemesince, dava dosyası incelenerek işin esası hakkında gereği görüldü.

Dava, İzmir Çiğli Eğitim ve Araştırma Hastanesinde Hemşire olarak görev yapan davacının, üyesi olduğu sendikanın kararına uyarak katıldığı eylem ve etkinlik nedeniyle 16/08/2023 tarihinde geçici süreyle hizmet üretmediği gerekçesiyle 657 sayılı Kanunun 125-A-(a) hükmünde düzenlenen "Verilen emir ve görevlerin tam ve zamanında yapılmasında, görev mahallinde kurumlarca belirlenen usul ve esasların yerine getirilmesinde, görevle ilgili resmi belge, araç ve gereçlerin korunması, kullanılması ve bakımında kayıtsızlık göstermek veya düzensiz davranmak" hükmü uyarınca 'uyarma' cezası ile cezalandırılmasına ilişkin E-41969903-659-235358487 sayılı ve 29/01/2024 tarihli işleme yapılan itirazın reddine ilişkin İzmir İl Disiplin Kurulunun 27/03/2024 tarih ve 26694-47 sayılı işleminin iptali istemiyle açılmıştır.

657 sayılı Devlet Memurları Kanunu'nun 124/2. maddesinde, "Kamu hizmetlerinin gereği gibi yürütülmesini sağlamak amacı ile kanunların, Cumhurbaşkanlığı kararnamelerinin ve yönetmeliklerin Devlet memuru olarak emrettiği ödevleri yurt içinde veya dışında yerine getirmeyenlere, uyulmasını zorunlu kıldığı

8. İDARE MAHKEMESİ

ESAS NO : 20

KARAR NO : 20

hususları yapmayanlara, yasakladığı işleri yapanlara durumun niteliğine ve ağırlık derecesine göre 125 inci maddede sıralanan disiplin cezalarından birisi verilir." hükmü yer verilmiş; **125. maddesinin 1. fıkrasının (A) bendinde**, uyarma cezası "Memura, görevinde ve davranışlarında daha dikkatli olması gerektiğinin yazı ile bildirilmesidir." şeklinde tanımlanmış; **(f) alt bendinde**, "Görevine veya iş sahiplerine karşı kayıtsız davranmak" fiili, uyarma cezasını gerektiren eylemler arasında sayılmıştır.

Anayasanın 51. maddesinde, "Çalışanlar ve işverenler, üyelerinin çalışma ilişkilerinde, ekonomik ve sosyal hak ve menfaatlerini korumak ve geliştirmek için önceden izin almaksızın sendikalar ve üst kuruluşlar kurma, bunlara serbestçe üye olma ve üyelikten serbestçe çekilme haklarına sahiptir. Hiç kimse bir sendikaya üye olmaya ya da üyelikten ayrılmaya zorlanamaz." hükmüne; **657 sayılı Kanun'un 22. maddesinde**, "Devlet memurları, Anayasada ve özel kanununda belirtilen hükümler uyarınca sendikalar ve üst kuruluşlar kurabilir ve bunlara üye olabilirler" hükmüne; **90. maddesinin son fıkrasında**, "Usulüne göre yürürlüğe konulmuş Milletlerarası andlaşmalar *kanun* hükmündedir. Bunlar hakkında Anayasaya aykırılık iddiası ile Anayasa Mahkemesine başvurulamaz. Usulüne göre yürürlüğe konulmuş temel hak ve özgürlüklere ilişkin milletlerarası andlaşmalarla kanunların aynı konuda *farklı hükümler* içermesi nedeniyle çıkabilecek uyuşmazlıklarda milletlerarası andlaşma hükümleri esas alınır." hükmüne yer verilmiştir.

Avrupa İnsan Hakları Sözleşmesinin 11. maddesinde, "Herkesin asayiş bozmayan toplantılar yapmak, dernek kurmak, ayrıca çıkarlarını korumak için başkalarıyla birlikte sendikalar kurmak ve sendikalara katılmak haklarına sahip olduğu; bu hakların kullanılmasının, demokratik toplumda zorunlu tedbirler niteliğinde ... ulusal güvenliğinin, kamu emniyetinin korunması, kamu düzeninin sağlanması, suç işlenmesinin önlenmesi, sağlığın, ahlakın veya başkalarının hak ve özgürlüklerinin korunması amaçlarıyla ve ancak yasayla sınırlandırılabilmesi ... " kuralı düzenlenmiş; Türkiye'nin de onayladığı **87 No'lu ILO Sözleşmesinin 3/1. maddesinde**, çalışan ve işveren örgütlerinin, tüzük ve yönetmeliklerini düzenlemek, temsilcilerini serbestçe seçmek, yönetim ve etkinliklerini düzenlemek ve iş programlarını belirlemek hakkına sahip oldukları; 8/2. maddesinde, yasaların, sözleşme ile öngörülen güvencelere zarar verecek nitelikte olamayacağı veya zarar verecek şekilde uygulanamayacağı belirtilmiş; **151 Nolu ILO Sözleşmesinin 3. maddesinde**, Sözleşmenin uygulanması bakımından "kamu görevlileri örgütü" deyiminin, "amacı kamu görevlilerinin çıkarlarını savunmak ve geliştirmek olan örgüt" anlamına geldiği; maddenin devamında ise kamu makamlarının bu hakkı sınırlayacak veya bu hakkın yasaya uygun şekilde kullanılmasına engel olacak nitelikte her türlü müdahaleden sakınmaları gerektiği belirtilmiş; **4/2-b maddesinde** de bir kamu görevlisini, kamu görevlileri örgütüne üyeliği veya böyle bir örgütün normal faaliyetine katılması nedenleri ile işten çıkarmanın veya ona zarar vermenin, sendikal örgütlenme özgürlüğünün ihlali olduğu vurgulanmıştır.

İnsan Hakları Avrupa Mahkemesi tarafından, Karaçay/Türkiye davasında, (27/03/2007-6615/03) üyesi bulunduğu sendika tarafından memur maaşlarına yapılan düşük zammı protesto etmek ve kamuoyu oluşturmak maksadıyla eyleme katılan memura verilen uyarma cezasının, demokratik toplumda gerekli olmadığı; Urcan ve Diğerleri/Türkiye davasında, (17/07/2008-23018/04) başvuranlara, Eğitim-Sen sendikasının, çalışma koşullarının iyileştirilmesine dikkat çekmek amacıyla düzenlediği bir günlük greve katıldıkları için cezai yaptırım uygulanmasının, demokratik bir toplum için gerekli olmadığı; Satılmış ve Diğerleri/Türkiye davasında, (17/07/2007-74611/01) İstanbul Boğaz Köprüsü'nde görevli gişe memurlarının işi yavaşlatma eylemi nedeniyle haklarında açılan tazminat davası sonucu ortaya çıkan zararı ödemek zorunda kalmalarının, varılmak istenilen amaçla orantılı bulunmadığı ve demokratik bir toplum için gerekli olmadığı, kararın verildiği tarihte ayrıca kamu görevlilerinin örgütlenme hakkının sınırlı olduğu ve içerisinde bulundukları olumsuz koşulların kamuoyuna duyurulması için başka bir seçenekleri olmadığı; Kaya ve Seyhan/Türkiye davasında, (15/09/2009-30946/04) Eğitim-Sen üyesi öğretmenlere, KESK'in çağrısına uyarak, parlamentoda tartışılmakta olan kamu yönetimi kanun tasarısını protesto etmek üzere düzenlenen bir günlük ulusal eyleme katılmaları nedeniyle -11/12/2003 tarihinde göreve gelmedikleri- uyarma cezası verilmesinin -her ne kadar ceza çok küçük olsa da- sendika üyelerinin çıkarlarını korumak için meşru grev ya da eylem günlerine katılmaktan vazgeçirecek bir nitelik taşıdığı, öğretmenlere verilen disiplin cezasının, acil bir sosyal ihtiyaca tekabül etmediği ve bu nedenle demokratik bir toplumda gerekli olmadığı belirtilerek İnsan Hakları Avrupa Sözleşmesinin 11. maddesinin ihlal edildiği yönünde hüküm kurulduğu görülmektedir.

8. İDARE MAHKEMESİ

ESAS NO : 20[REDACTED]1
KARAR NO : 2024[REDACTED]

Anayasa Mahkemesinin 06/01/2015 tarih ve 2013/8516 başvuru numaralı *Mehmet Çağdaş S.* kararında, Avrupa İnsan Hakları Mahkemesi kararlarına atıfta bulunularak; sendikal faaliyet kapsamında bir gün iş bırakma eylemi nedeniyle verilen uyarı cezasının, "zorlayıcı bir toplumsal ihtiyaçtan" kaynaklanması nedeniyle demokratik toplumda gerekli olmadığı sonucuna varıldığı, bu sebeple başvurunun Anayasa'nın 51. maddesinde güvence altına alınan sendika hakkının ihlal edildiği yönünde karar verildiği; 18.09.2014 tarih ve 2013/8463 başvuru numaralı *Tayfun C.* Kararında, TBMM'de yapılmakta olan İlköğretim ve Eğitim Kanunu Tasarısı görüşmelerinin sonlandırılması ve Tasarının geri çekilmesini sağlamak amacıyla üyesi olduğu Eğitim Sen kararına uyararak, 28/29/03/2012 günlerinde tüm Türkiye'de 2 günlük işe gelmeme eylemine katılması sonucu verilen uyarı cezasıyla ilgili olarak başvurunun sendika faaliyetleri çerçevesinde işe gelmemek şeklindeki eylemine verilen disiplin cezası nedeniyle müdahale edilen sendika hakkı ve disiplin cezası ile ulaşılmak istenen kamu yararı arasındaki dengenin ölçülü olduğunun kabulü halinde disiplin cezası verilmesine ve açılan davanın derece mahkemelerince reddedilmesine ilişkin gerekçelerin inandırıcı başka bir deyişle ilgili ve yeterli oldukları sonucuna varılabileceği vurgusu yapıldıktan sonra gerek idarenin olağan uygulamasında ve gerekse de idari yargının yerleşmiş içtihatlarında başvuru konusu olayda olduğu gibi sendikal faaliyet çerçevesinde işe gelmemesi halinde kişinin mazeret iznini kullandığı kabul edildiği ve disiplin soruşturması açılmadığı ne var ki sendika üyelerinin sendikal faaliyet kapsamında işe gelmemeleri halinde mazeret iznli sayılacakları yönündeki yerleşik hale gelen idari yargı içtihatlarına rağmen idarenin ve yargının bir bütün olarak yeknesak hareket etmesini sağlayacak mevzuat düzenlemelerinin bulunmadığı, başvurunun bir devlet okulunda öğretmen olduğu göz önüne alındığında devlet memurlarının bu haktan bütünüyle mahrum bırakılamayacaklarını da not etmek gerektiği bununla birlikte demokratik bir toplumda gerekliliği tartışılmaz olan durumlarda ordu, emniyet veya başka bazı sektörlerde sendikal faaliyetlere sınırlamalar getirilmesinin mümkün olduğu, başvurunun bu türden sınırlamalara tabi tutulmasını gerektirecek bir görevde bulunduğu ileri sürülmediği her ne kadar hafif bir ceza olsa da uyarı cezasının toplumsal bir ihtiyaç baskısına tekabül etmemesi nedeniyle demokratik toplumda gerekli olmadığı sonucuna varıldığı, bu sebeple başvurunun Anayasa'nın 51. maddesinde güvence altına alınan sendika hakkının ihlal edildiği yönünde karar verildiği görülmektedir.

Dava dosyasının incelenmesinden, İzmir Çiğli Eğitim ve Araştırma Hastanesinde Hemşire olarak görevli bulunan davacının, üyesi olduğu sendikanın kararına uyararak katıldığı eylem ve etkinlik nedeniyle 16/08/2023 tarihinde geçici süreyle hizmet üretmediği gerekçesiyle 657 sayılı Kanunun 125/A-(a) hükmünde düzenlenen "*Verilen emir ve görevlerin tam ve zamanında yapılmasında, görev mahallinde kurumlarca belirlenen usul ve esasların yerine getirilmesinde, görevle ilgili resmi belge, araç ve gereçlerin korunması, kullanılması ve bakımında kayıtsızlık göstermek veya düzensiz davranmak*" hükmü uyarınca 'uyarma' cezası ile cezalandırılmasına ilişkin [REDACTED] sayılı ve 29/01/2024 tarihli işleme yapılan itirazın reddine ilişkin İzmir İl Disiplin Kurulunun 27/03/2024 tarih ve [REDACTED] sayılı işleminin iptali istemiyle bakılan davanın açıldığı anlaşılmaktadır.

Uyuşmazlıkta, davacının üyesi olduğu sendika tarafından alınan kararla Hekimlik sanatının en temel haliyle serbest icrasına ve hakkıyla görev yapılmasına engel olunduğu belirtilerek, hekimlik hak ve onuru ve hekimlik mücadelesinin kararlılığını göstermek için acil servis, sarı ve kırmızı alan, doğum salonu, diyaliz üniteleri, 112 hizmetleri, adli vakalar ve yatan hasta hizmetleri hariç olmak üzere tüm sağlık kurumlarında meşru iş bırakma eylemi yapılmasına karar verildiği, karar doğrultusunda 16.08.2023 tarihinde uygulanan iş bırakma eylemine sendika üyesi olan davacının da iştirak ettiği görülmüştür.

Buna göre davacının 16.08.2023 tarihinde iş bırakma eylemine iştirak ettiği noktada ihtilaf bulunmamasına karşın üyesi bulunduğu sendikanın çağrısı üzerine görevi bırakmasının *disiplin suçu sayılıp sayılmayacağı* diğer bir ifadeyle Temel Hak ve Özgürlükler arasında yer alan *sendikal faaliyet hakkının* sendika yönetimlerinin çağrısı üzerine çalışma gün ve saatinde iş bırakmayı *kapsayıp kapsamadığının* tartışılması gerekmektedir.

Yukarıda izah edildiği üzere kamu görevlilerinin, ekonomik, sosyal, mesleki hak ve menfaatlerinin ve bu kapsamda çalışma koşullarının korunması, iyileştirilmesi, geliştirilmesi, bu konulara dikkat çekilmesi ve kamuoyu oluşturulmasının sağlanması amacıyla üyesi bulundukları sendikaların aldıkları kararlar uyarınca düzenlenen barışçıl eylemlere, ilgili mevzuata uygun olarak katılmalarının temel haklardan olduğu, çalışma koşullarının iyileştirilmesini sağlamak amacı ile sendikal hakkını kullanan bireylerin, Avrupa İnsan Hakları Mahkemesi

T.C.
İZMİR
8. İDARE MAHKEMESİ

ESAS NO : [REDACTED]

kararları ile Anayasa Mahkemesi kararlarında da vurgulandığı üzere çoğulculuk, hoşgörü ve açık fikirlilik gibi demokratik toplumun temel ilkelerinin korunmasından yararlanacağı dolayısıyla davacının üyesi bulunduğu sendikanın aldığı şiddet içermeyen eylem kararı doğrultusunda *iş bırakma* şeklindeki eyleminin, gerek uluslararası sözleşmelerde gerekse ulusal mevzuatta yerini bulan sendikal faaliyet kapsamında değerlendirilmesi gerektiğinden, *disiplin suçu* teşkil etmeyen eylem nedeniyle tesis edilen dava konusu işlemde hukuka uyarlık bulunmadığı kanaatine varılmıştır.

Öte yandan, iş bırakma kararına bakıldığında, hizmetin durması durumunda zarar görebilecek hastaların bulunduğu birimlerde eylemin uygulanmaması yönünde karar alındığı gibi bu tür hastalar bakımından bir hizmet zaafiyetinin yaşanmadığı açıktır.

Açıklanan nedenlerle, dava konusu işlemin **iptaline**, aşağıda dökümü yapılan 987,40 TL yargılama gideri ile karar tarihinde yürürlükte olan Avukatlık Asgari Ücret Tarifesi uyarınca takdir olunan 10.500,00 TL vekalet ücretinin davalı idare tarafından davacıya ödenmesine, artan posta avansının istemi halinde derhal; aksi halde kararın kesinleşmesinden sonra Mahkememizce re'sen davacıya iadesine, kararın tebliğ tarihini izleyen günden itibaren (30) gün içerisinde İzmir Bölge İdare Mahkemesine **istinaf** yolu açık olmak üzere, 26/09/2024 tarihinde oy birliğiyle karar verildi.

Başkan

[REDACTED]

 e-imzalıdır

Üye

[REDACTED]

 e-imzalıdır

Üye

[REDACTED]

 e-imzalıdır

YARGILAMA GİDERLERİ

Başvurma	427,60 TL
Harcı :	
Karar Harcı :	427,60 TL
Vekalet Harcı :	60,80 TL
Posta Gideri :	71,40 TL
TOPLAM :	987,40 TL

